KOLOZSVÁRT, XXV. ÉVFOLYAM. 30. SZÁM. 1904. FEBRUÁRIUS 8. HÉTFŐ.

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utcza (Máriaffy-ház),
hová a lap szellemi részét megillető közlemények intézendők.

Az „Ellenzék" előfizetési dija:
Egész évre . . . . . **32** korona.
Félévre . . . . . **16** korona.
Negyedévre . . . . . **8** korona.
Egy hóra . . . . . **3** korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadóhivatal:
Kolozsvárt, Szentegyház-utcza 22.

Egy négyszögcentiméternyi — hirdetési árr 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor

Nyilttéri czikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

A nemzeti követelések.

Az egész magyar politikai világ általános érdeklődéssel várta a mai napot, mert a mai napra tüzték ki a magyar delegáczió hadügyi albizottságának ülését, a melyen Pietreich ur nyilatkozni fog a magyar katonai követelményekről.

Az érdeklődés azonban erősen megcsappant arra a hirre, melyet mi is már szombaton táviratilag közöltünk s a mely arról szólt, hogy Pietreich hadügyminiszter azon beszédét, melyet az osztrák delegácziókban mondott s a mely valóságos fogyasztó dér volt a Tisza gróf reménykedéseinek a virágaira, magyarra leforditották, lenyomatták s kiosztottáк a magyar delegátusok között.

Ez az a hires, az a honboldogitó eredmény, a melylyel a kormánypárti lapok napok óta traktálták a politikai világot.

Ez az eredmény óriási meglepetést és a legkinosabb benyomást keltette különösen a kormányhoz közel álló körökben, a melyek minden reményüket Pietreich ur nyilatkozatába helyezték s most a hadügyminiszter ur egyszerüen magyarra forditotta az osztrák delegácziókba mondott beszédét, kijavittatva abban a hibás forditás folytán támadt, félreértésre alkalmat adó helyeket (ugyan melyek lehetnek ezek?) és kibővitette a katonai alreáliskolákról mondott előterjesztését. Ez lesz az egész nagy eredménye a Tisza gróf katonai reformprogramjának.

Ez az eredmény egyszerre lehütött minden reményt, melyet Pitreich nyilatkozatához füztek. Mint a Magyarország irja: Hogy is juthatott eszébe a magyar „Nation"-nak azt várni, hogy nekik külön fog expozét adni Pitreich ur ő exczellencziája? Hiszen ő már elmondotta a maga beszédét az osztrák delegácziókban és ebben a beszédben kimondotta azt is, hogy egyik *„Nation"* sem élvezhet a többi rovására külön jogokat. Ennélfogva elégedjék meg a magyar Nation is azzal, a mit ő exczellencziája az osztrák delegácziókban a többi Nationnak: cseheknek, lengyeleknek, olaszoknak és szlovéneknek mondott. Jegyezzék meg maguknak a tisztelt magyarok, hogy itt nincs extrawurst!

A magyar delegátus urak tehát megkapták Pitreich urnak az osztrák delegácziókban elmondott beszédét hiánytalanul és minden hamis reprodukczióról megszabaditva. Mi van ebben a beszédben? Az, hogy a közös hadsereg sem a németeké, sem a magyaroké, sem a cseheké, hanem valamennyié együttvéve, ennélfogva *„magyar hadsereg"* — nincs.

Az, hogy a hadügyminiszter sohasem — niemals — ismerheti el azt az elvet, hogy a tiszteket honosságuk szerint kelljen beosztani; ennélfogva azok a magyar *törvények*, amelyek ezt az elvet statuálják — Pietreich ur által hatályon kivül helyeztetnek. Az, hogy a „magyar katonai nevelés" alatt azt kell érteni, hogy a magyar fiukat már az első reálosztályban rá fogják a német szóra és csak a legfelsőbb osztályokban tanitanak magyarul „egyes" tantárgyakat, a mi annyit jelent, hogy a magyar fiu elől, aki a szülői háznál nem tanult meg németül, a katonai pálya ezentul is el van zárva. És ez a beszéd az, amelyről Tisza István gróf, a magyar miniszterelnök kijelentette, hogy az az ő felfogásával egyezik?

De van „némi kibővités" is a beszédben. A kassai katonai reáliskolát kettéosztják és felét Kismártonba vagy Kőszegre helyezik át; Erdélyben pedig egy uj német alreáliskola létesül. Nos, hát nem elég ez? Amikor több mint egy éve küzd a nemzet a *magyar* nyelv érvényesüléséért, hát akkor kit nem elégit, ki két uj *német* középiskola felállitása? Tiszta dolog, hogy aki még ezzel sincs megelégedve, azt egyszerüen le kell bunkózni.

Hiszen lesz most már elég „magyar honos" tiszt! A Soldatenkind-ek, a szászok, a granicsárok, a Kraxelhuber-ivadékok majd ellepik ezeket az intézeteket, sőt — a felsőbb osztályokban — valamit el is fognak sajátitani még a magyar nyelvből is! Csak a *magyar faj* az, amelyik saját hazájában idegen marad; amelyik komoran nézi majd, hogyan uraskodik itt mindenféle idegen fajta. Ugy kell neki! Miért nem tanul némerül? Menjen diurnistának!

*

Budapest, febr. 7

A magyar delegátusokat s politikusokat a tegnapi napon kinos meglepetés érte. Ugyanis az egész magyar politikai világ feszült figyelemmel várja Pitreich hadügyminiszternek hétfőre jelzett nyilatkozatát, amely Tiszaista felfogás szerint alkalmas lett volna megszüntetni az obstrukczió és ma Pitreich ur magyar forditásban szétosztotta a magyar delegátusok között az osztrák delegácziókban mondott expozéját. Vagyis Pitreich ur nem akar többé nyilatkozni. A szétosztott expozé, mely nem pusztán forditása az osztrák expozénak, hanem némely ujitásokat is tartalmaz a Magyarországon felállitandó katonai nevelő intézetekre vonatkozólag, mint a bomba, ugy hatott a delegátusok között. Wilczek gróf már a tengerészeti albizottság mai ülésén rögtön ki is jelentette, hogy addig nem vehet részt a további tárgyaláson, mig a hadügyminiszter kijelentéseit meg nem teszi. Sőt még a nagy Tiszaista Kubinyi Géza is igy nyilatkozott. Azonban a többi delegátusok — tizenkettő közül csak négyen — szépen zsebre tették Pitreich ur expozéját s vele együtt ama sérelmeket is, melyek abban Magyarországra foglaltatnak s tovább folytatták a tárgyalást. A félhivatalos „Budapesti Tudósító" igy közli az esetet:

A közös hadügyminiszter a magyar delegáczió tagjai közt kiosztotta az osztrák delegácziókban tartott expozéjának hiteles magyar forditását. Ezt az expozét eddig egész terjedelmében nem közölték és nevezetesen a katonai nevelési és képzési ügyre vonatkozólag tervezett reformok csak hiányosan és a magyar kivonatban helyenként hamisan reprodukáltattak.

Az expozénak most közzétett hiteles magyar szövege annyiban némi kibővitést is nyert, amennyiben az 1904. évi hadügyi költségvetésbe felvett reformok: a kassai katonai főreáliskola ketté osztása, egy részének Kismártonba vagy Kőszegre való áthelyezése, egy ujabb katonai alreáliskolának Erdélyben való létesitése stb. ott beható megbeszélést nyernek.

A hadügyminiszter tehát a magyar delegáczió hadügyi albizottságának vitáját nem fogja uj expozéval megnyitni, hanem a vita folyamán fog a vonatkozó kérdésekre nézve kimeritő felvilágositásokat adni.

Ime a félhivatalos kommüniké is megerősiti ama nézetét az ellenzéki delegátusoknak, hogy Pitreich ur nem szándékozik ujabb, a magyar álláspontnak és ez talán a jelen politikai helyzetben még fontosabb, a Tisza programmjának megfelelőbb nyilatkozatot tenni.

Ezek után valóban még nagyobb érdeklődéssel várjuk, de nemcsak azt, hogy fog-e Pitreich ur a magyar delegácziókban expozét mondani. hanem azt is, hogy mit fog mondani. Azaz: uj, összefüggő expozét egyáltalán nem is fog mondani, hanem ha a magyar delegátusok bátrak lesznek ő exczellencziájához szerény kérdéseket intézni, ő exczellencziája kegyes lesz ezekre válaszolni — saját gusztusa szerint.

Az eset egyáltalán azt mutatja, hogy Pitreich közös hadügyminiszter expozéja és Tisza István gróf magyar miniszterelnök katonai programmja közt *nagy differencziák* állnak fenn és hogy Pitreich nem hajlandó a magyar delegácziókban expozéjának külön elmondásával segitségére sietni a magyar képviselőházban az obstrukczió által Zsákutczába szoritott Tisza István grófnak. A delegácziókban az volt eddig a szokás, hogy a közös miniszterek ugy a magyar, mint az osztrák delegáczió előtt külön-külön mondták el expozéjaikat. Ennek a szokásnak hódolt a jelen delegácziókban Goluchowski gr. közös külügyminiszter, de már Pitreich közös hadügyminiszter emanczipálja magát ezen szokás alól és nyomtatott, ki nem elégitő expozéval véli kielégithetni a magyar delegátusokat, holott Tiszának éppen most égető szüksége lett volna Pitreicnek néminemü kulantériájára.

Pitreich eljárásának hatását a magyar delegácziára már tudjuk. Nagy lehet ott az elkeseredés Pitreich ellen, ha még olyan vérbeli Tiszaisták, mint Rosenberg Gyula és Hegedüs Sándor szokatlan élességgel kritizálgatják a hadügyminisztert és ha Kubinyi Géza ezuttal a néppárti Wilczek Frigyes grófot követi.

Budapesten is szerfölött kinosan hatott Pitreich eljárása. Az a kevés politikus, aki mostanában feljár a Lloyd-klubba, megnyult ábrázattal olvasta a mai bécsi hireket, többen nyiltan helyeselték Kubinyi eljárását s valamennyien ugy vélekednek, hogy Pietreich nagyban sulyosabbá tette Tisza helyzetét nemcsak Bécsben, a delegácziókban, hanem főként a magyar parlamentben.

A Kossuth- pártiak is kellemetlenül érzik magukat a mai bécsi eset miatt s ma kettős sulylyal érzik a Tiszával kötött paktum odiumát.

Krizis a delegácziókban.

A tengerészeti albizottság ülése.

Pitreich expozéja.

Szenzácziós ülése volt szombaton a delegáczió tengerészeti albizottságának.

Rosenberg Gyula és több delegátus keményen megtámadták a haditengerészet vezetőségét, amiért a delegáczió felszólitása ellenére sem részesedik a magyar ipar a kvóta arányának megfelelő mértékben a haditengerészeti szállitásokban. Rosenberg ezt kimeritő adatokkal bebizonyitván, végül oly határozati javaslatot terjesztett elő, hogy a hadügyi kormánynak a szállitásokról szóló jelentését ne vegye tudomásul a delegáczió és utasitsa a hadügyi vezetőséget, hogy ezentul a magyar delegáczió határozatainak érvényt szerezzen.

Már ez a férfias hangu felszólalás is jellemezte azt a szellemet, amely az utolsó időben nálunk katonai kérdésekben megnyilatkozott. De azután jött a csattanó. A szabadelvüpárt egy régi, kipróbált hüségü tagja hevesen megtámadta Pitreich hadügyminisztert. A felszólaló a tüzes temperamentumáról ismert Kubinyi Géza volt, aki valóságos kurucz hangon vonta felelősségre a hadügyminisztert azért, hogy az osztrák delegácziókban elmondott expozéjának hiteles forditását szétosztotta a magyar delegátusok közt és konstatálta, *hogy az az expozé ellentétben áll a szabadelvüpárt kilenczes-bizottságának programmjával, tehát azzal a programmal, amelynek alapján gróf Tisza István a kabinetalakitásra vállalkozott.* Az elnök kétizben is igyekezett csititani Kubinyi Gézát, de az mindannyiszor még erőteljesebben hangoztatta a maga igazát és inditványozta, hogy az albizottság függesszse föl tárgyalásait, amig Pitreich meg nem tette nyilatkozatait.

Miután propozicziját nem fogadták el, Kubinyi tüntetően ott hagyta a tárgyalási termet, követve gróf Wilczek Frigyes néppárti delegátustól, a ki szintén hozzájárult Kubinyi inditványához és rögtön távozott.

*

Reményekkel telve várták a kibontakozást a Bécsben ülésező delegácziótól — és szombaton beleröpült a legsulyosabb bomba a magyar politikai helyzetbe.

Ugyanis abban az expozéban, a melyet a magyar delegátusok között kiosztottak, éppen a szabadelvü párt katonai programmjának a negácziója foglaltatik.

Ezzel a politikai helyzet nagyon válságos alakot öltött.

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter azonnal visszautazott Bécsbél Bpestre, a hol tegnap minisztertanács volt Tisza elnöklete alatt.

A delegáczió és a függetlenségi párt.

Most már a Kossuth-pártiak is kezdik belátni, hogy kár volt eddig is a delegácziába benem menni, mert ott legfőbb érdekeink forognak a koczkán.

Tegnap a Budapesti Hirlapban a Kussuth-párt alelnöke nyilatkoztatta ki, hogy a függetlenségi pártnak részt kell venni a delegácziókban.

Ma Lengyel Zoltán a bemenetelről a többek közt a következőket irja:

Ma már egyetlen elfogadható indok sincs a delegácziókba bemenetel ellen s egész szekérderékra való szól mellette.

Minden politikának fokmérője az eredmény vagy eredménytelenség. Az eddigi politikánk teljesen eredménytelen volt, e szempontból tehát rossz is. Nincs is okunk hozzá ragaszkodni.

A függetlenségi párt egy éves harczában ugyis régen letért a puszta elvfentartás utjáról. Kikaczagja ezt már minden józan ember. Vonja le tehát álláspontja változásának következményeit az egész vonalon. Ha harczoltunk a nemzet nagy lelkesedése mellett egy évig katonai nemzeti eredményekért, ezen eredmények kivivását, keresztülvitelét, ellenőrzését nem bizhatjuk azokra, kikkel szemben kellett azokat kiküzdenünk. Elég volt a Münnich féle nemzeti álláspontból!

A kibérelt delegátus mamelukokat ellensulyozni kell.

A nemzet pedig alkotásokat s érdekeinek védelmét követeli tőlünk. 36 évig is hiba volt csak az elvfentartásból élni, belátható időn belül többségre ugy se juthatunk, örök időkig pedig a tagadás politikáját sem az ország, sem a párt nem birja ki.

A kvóta-bizottságban és delegácziókban ezer milliókat kótyavetyélnek el, a hadseregben ezrek pusztulnak el véreink közül, e hadsereg az osztrák zsarnokság eszköze, hanem lesz magyarrá el kell pusztitni.

Gyengeség és bün tovább is ölbe tett kézzel s hagyományok sánczaiból tétlenül nézni, mint szolgáltatnak ki teljesen az idegennek, mikor a tradició semmi egyebet nem eredményez, mint a közös kormány féktelen és ellenőrizetlen rabló uralmát s mikor a tradició fentartja talán a pártot s annak pár tuczat mandátumát ideig-óráig, de elsorvasztja és megöli a nemzetet megváltó magyar függetlenségi politikát.

Felvesszük a keztyüt mindenkivel a vitatkozás terén! E kérdéseket tisztázni kell a nemzet előtt!

Mert arról van szó.

Megrendítő szerencsétlenség.

Kutya helyett ember.

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap Vadkert községben, a hol a községi rendőrök egy veszett kutya üldözése közben két embert agyonlőttek.

Tegnap reggel egy veszett eb került valahonnan a faluba, megtámadta a járókelő-

TÁRCZA.

Rákóczi utja.

Az elmult nyáron a Poprád mentén jártam. Hogy siet, hogy siet ez a Poprád! Siet itt hagyni hazánkat. Itt ered, a Kárpátok között a haza testéből és az egyetlen folyó, mely kimegy az országból. Nem lefelé folyik, mint más folyó, hanem fölfelé a hegyeknek. A hegyeket áthágja és lengyelországba folyik.

Erre menekült, a folyó mentén Rákóczi Ferencz a hazából. Senki se kisérte, egyedül utazott Lengyelországba. Menekülnie kellett, üldözte a nemzet és mindenki az életével játszott, ki segitette a fejedelmet menkülésében.

De a jó szepességi nép nem árulta el a fejedelmet. Később, midőn Lengyelországban gyüjtött hadaival visszatért a szepességiek mind zászlaja alá esküdtek fel. Rákóczi Ferencz zászlajára az volt irva: a szabadságért! A ki magyar volt, az fegyvert fogott és elment arra, a merre a zászlót vitték.

Hej, a szepességieket hiába fenyegette az ellenség, hogy lerombolja városaikat, megöldösi az otthon maradottakat, a szepességiek fegyvert fogtak és elmentek Rákóczival. Pedig ennek a népnek még ma sem magyar a nyelve, de a szive a lelke az tiszta magyar.

1848-ban is kitettek magukért. Csapatban gyülekeztek és ugy vágták az ellenséget, mint a répát. Sok öreg ember van e tájba, ki végig küzdötte a szent háborut s a vitézségéért érdemjelet kapott.

Utazásom közben, egy völgyi városba értem. Kőfalak vettek körül, mint a legtöbb szepességi várost. De a falak már itt is romokban hevertek. Egy kéttornyu templom emelkedett ki a házak közül. A templomban épen harangoztak.

Ezt a várost Pódolhának hivják. Van benne egy régi nagy kolostor. Most piaristák laknak benne. Hajdanában is az övék volt. Rákóczi Ferencz menekülő utja e mellett a kolostor mellett vitt el. Sötét estve ért a kolostorhoz. Megzörgette a kaput. Belülről egy vén barát dugta ki a fejét:

— Hát nem megmondtam már, hogy eltakarodj innen!

Rákóczi pedig igy szólt:

— Nyisd ki azt az ajtót öreg, Rákóczi Ferencz, Magyarország fejedelme áll idekünn és éjszakai szállást kér.

Hej, nyitotta az öreg a kaput esze nélkül. Kijöttek mind a barátok és kérdezték a fejedelmet, hogy miben lehetnek szolgálatára.

— Először is azt kérdezem, hogy miért nem bocsátottatok be addig, amig nem tudtátok, hogy ki vagyok? — kérdezte szigoruan a fejedelem.

Erre előlépett a legöregebb barát és igy szólt:

— Bocsásson meg, nagyságos fejedelem. Kóborló rablók járnak a vidéken, azok előtt zárjuk be a kaput, a kóborlók a hegyek között laknak, a honnan kijönnek és kiraboljják a templomokat és kolostorokat.

Rákóczi ezt hallván megbocsátott.

A barátok aztán éjjeli fekvőhelyet készitettek neki. A legpuhább takarókat és párnákat hozták, elő, de a fejedelem még se tudott aludni. Egész éjjel virrasztott és szomorkodva nézett a bástya ablakaiból a messzi Magyarország felé, a honnan menekült.

— Ne félj hazám, visszajövök, mormogta Rákóczi a távolba tekintve.

Reggel tovább utazott a határszél felé és a podolini barátoknak Lengyelországból tiz hordó jó bort küldött ajándékba. Bezzeg örültek a barátok a bornak. Ezen a vidéken nem terem szőlő, drága kincs a bor. Még ma is mutogatnak egy flaskóval a Rákóczi borából.

A legjobb barátja.

Angolból forditotta: **Amica.**

(4.) (Folytatás.)

— Londonban lakik ön? kérdé.

— Igen, a Somerset házban dolgozom — a Belföldi Jövedelem osztályában vagyok alkalmazva.

— Talán az ősszel szakithatna nekem az idejéből egy pár hetet? Hallban lakom a Westonlig szomszédságában. Unalmas hely, de ha ön is annyira szereti a halászatot és vadászatot, a hogy az atyja szerette és az agglegényi háztartással meg tud elégedni, ugy az idő nem fog nehezen telni — folytatá Hamlyn őrnagy udvariasan.

Gerőnek az arcza kipirult örömében.

— Ezer köszönet — nagy örömömre szolgál, ha önt meglátogathatom! Szeptemberben szoktam a szabadságomat kivenni.

— Az a legjobb hónap a szabadságra. Tehát, ha az idő közeledik, irni fogok önnek egy pár sort, hogy igéretére emlékeztessem — folytatta az őrnagy kellemes hangon.

Aztán intett a pinczérnek, ki épen ekkor egy frissitővel telt tálczával közeledett s az ifjakat fagylalttal kinálta meg.

— Ugye megbocsát, hogy nem tartok önökkel? mondta mosolyogva, midőn Boriska fülig pirulva elfogadta a fagylaltot. De lássa, öregszem s nem tréfálkozhatom ugy az emésztésemmel, mint maguk fiatal emberek.

És ekkor csupa jószivüségből — mert azt képzelte, hogy jelenléte feszélyezheti az ifjakat — elfordult tőlük s osztatlan figyelmét a szinlapra forditotta.

Bizonyosan könyvnélkül tanulja meg, gondolta Boriska türelmetlenül. Ő nevetett és Gerővel beszélgetett, de egész idő alatt lopva a mellette ülő magas alakra s jóindulatu barna arczra nézett. Mily kellemes arcza volt, gondolta. Nem olyan szép, mint a Gerőé — és felényire sem oly szép, mint a grófé — de azért mennyivel különb, mint az övék. — Még a szemei alatt és a homlokán levő néhány redő s a szürke haj, melylyel a rövidre nyirott barna fő bőven be volt hintve, sem tünt fel Boriska előtt hátrányára, sőt növelte azt a sajátságos vonzalmat, mit a szomszédja iránt érzett.

Boriska nem volt megszokva ahoz, hogy őt ignorálják s kissé hajlandó volt zokon venni, hogy Hamlyn közönyösen vette jelenlétét. Csodálkozott, hogy miért nem beszélget ő vele? Miért tanulmányozza inkább azt a nyomorult szinlapot. Gerő eléggé mulattatta, de Gerővel beszélgetni nem volt valami különös mulatság — abban minden nap részesülhet.

Ezalatt Hamlyn őrnagy, mitsem tudva arról, hogy jó szándéku hallgatása minő megbántást ébresztett fel a Boriska szivében, arról gondolkozott, hogy mily bájos és mily megnyerő kedves kifejezésü arcza van az ő szomszédjának és O'Connor Gerő mily szerencsés embernek tarthatja magát. Ekkor ismét felhuzták a függönyt s a szép Margaréta szerelme és bánata annyira elfoglalta, hogy a szegény kis Boriskáról épen megfeledkezett.

— Majd szeptember felé irjon egy pár sort, hogy látogatásának az idejét meghatározza, mondta az őrnagy a dráma bevégződése után, midőn nehány bucsuszót váltva az előcsarnokban egymás mellett állottak. Itt van a névjegyem — folytatta, holnap elutazom a fővárosból. Lisle kisasszony, lesz szives megmondani az édes atyjának, hogy ma este megkaptam a képet és nagyon meg vagyok vele elégedve — aztán mosolyogva köszönt s ott hagyta őket.

Elmult tizenkét óra, mikor haza érkeztek. Az ő városrészükben a házak nagy része sötétségben volt, de a 45-ik számu ház még mindig fényesen ki volt világitva, s a mint a szegleten betértek s az utczájukba léptek, az ő házuk ajtaja kinyilt s a lépcsőkön lejöve egy magas férfi sietett elibük.

— Nézze, apa jön elübünk. Megmondta, hogy nem tekszik le. mig haza nem megyünk — jegyzé meg Boriska, lépteit gyorsitva. — Örülni fog, ha meghalla, hogy mily pompásan mulattunk.

— Oh! — kiáltá, ismét meglassitva lépteit, a mint a magas alak feléjük közeledett — hisz ez nem apa!

— Ezt én előbb is megmondhattam volna magának. Ez sokkal magasabb, mint a maga atyja — válaszolta Gerő könnyedén.

A kapuhoz értek, a mint beszélt, Gerő kivette a zsebjéből a kapukulcsát s aztán gyorsan szaladt fel a lépcsőn. Épen a zárba akarta tenni a kulcsot, midőn az ajtó csendesen megnyilt s monsieur de Gatté állott előttük.

— Ah, köszönöm — ön megkimélt a fáradságtól, mondá Gerő.

— Igen, ballottam a léptüket, a mint az utczán lejöttek s kinyitottam az ajtót. — Reménylem, hogy mademoiselle élvezé a játékot?

De Gatté az ő rendes nyugodt hangján beszélt, de Gerő észrevette, hogy halavány és valami bántja, s hogy a kezei erősen reszkettek, midőn az ajtóa belölrül a lánczot feltette. Meglepetéssel bámult rá.

— Öreg, mi a baj? — Beteg? — kérdé.

— Annyi bizonyos, hogy sokkal többet szivaroztam az elégnél — válaszolá. De Gatté erőltetett nevetéssel. Mademoiselle fáradtnak látszik. Mademoiselle, kérem jöjjön be a dohányzó-szobába és igyék egy pohár bort velem. Ugye megtiszi?

S s dohányzó-szoba ajtajáját kitárva intet Boriskának, hogy lépjen be. A leány mosolygott s a fejét rázta.

ket a nélkül, hogy valami sulyosabb sérülést ejtett volna. E közben az állat tovább futkosott s mindaddig nem is törődtek vele, amig az iskolás gyermekeket nem támadta meg. A mikor ugyanis a gyermekek az iskolából kijöttek, a kutya éppen abban az utczában futkosott, hol az iskola van s nekirontott a csoportban jövő gyermekeknek, kik közül többeket feldöntött és összemart.

A gyermekek sikoltozására az emberek kifutottak és elzavarták a veszett állatot s jelentést tettek az elöljáróságnál, mely utasitotta Böcseki Tamás és Bierák Mózes rendőröket, hogy a veszett kutyát lőjjék le. A két rendőr a vett parancshoz hiven üldözőbe vette az állatot s hosszas hajsza után beszoritották egy kis mellékutczába, a hol a kutya Torma János házkeritése alatt bebujt.

Böcseki Tamás rendőr ekkor czélbavette a kutyát, de abban a pillanatban kinyilt Torma János kapuja s azon először a gazda 14 éves fia, utána pedig az apa léptek ki.

A lövés eldördült és a golyó, a mit a rendőr a Werndt-féle fegyverből lőtt ki, először a kis fiu nyakát lőtte keresztül, azután pedig a mögötte álló Torma Jánost, kinek a golyó a hasába furódott.

A kis gyermek rögtön meghalt a lövés után, az apa azonban még egy napig élt, a mikor aztán ő is kiszenvedett.

Az esetről a csendőrség táviratilag értesitette a királyi ügyészséget s a birói kiküldöttek megérkezéséig a gondatlan rendőrt letartóztatta.

A községi orvos eddig 14 gyermeken állapitott meg veszett ebmarást s ezeket most fel fogják vinni Budapestre gyógykezelés végett.

Automobil közuti közlekedés az erdélyi részekben.

— Irta: *Pietrolf Lajos.* —

I.

Kolozsvár, febr. 8.

Francziaországban a mult század eleje óta élénk tevékenység mutatkozott a technikusok körében az állati erőnek a közlekedési eszközök köréből való helyettesitésére s igy különösen a bicziklikszerü járművek szerkesztésében Cugnot, Revon, Pequeur, Bollée és még számtalan feltaláló tüntette ki magát ugy, hogy ezek által elért sikerek még a kevésbbé kerülő szakkörök figyelmét is felkelté s hasonló kisérletek megtételére buzditotta. Ezen idő alatt azonban a vasutépitési technika is szédületes gyorsan fejlődött, olyan kényelmet és gyorsaságot nyujtva az utazónak, mit egy pár évtizeddel álmodni sem mert volna.

Ilyen kedvező körülmények mellett természetes, hogy a viczinálisok épitése is hatalmas lendületet tett és különösen azon a helyeken, hól a helyi viszonyok semmi technikai akadályt nem görditettek a vasut épités elé, gomba módra termettek a viczinálisok. A nagy élénkséget azonban egy az egész vonalon beállott reakczió váltotta fel, mert a vasutak épitése már nem biztositotta a tőkének azt a jövedelmet, mint annak előtte s a viczinális vasuti törvény reviziója óta pedig különösen megcsappant minden vállalkozási kedv, mert olyan kikötéseket tesz a vasutak épitésének müszaki részére, hogy rövid utvonalak kiépitésére is már millió befektetések kellenek.

Természetes következménye e körülménynek az volt, hogy csak olyan helyek köttettek össze vasuttal, melyeknek forgalma a jövedelmezőséget feltétlenül biztositotta.

Ilyen körülmények mellett az intéző körök más irányban tettek kisérletet egyes vidékeknek a forgalmi góczpontokkal való össze köttetésére s igy jött létre a közuti automobil közlekedés. Mihelyt a müszaki nehézségek levoltak küzdve, melyek ezen módern közlekedési eszköz elterjedését akadályozták, az állam jótékonykeze segitette elő, hogy a jó és olcsó közlekedés a vidék maradandó áldására váljék.

Számos, a vasuttól félre eső góczpontok lettek rendes automobil közlekedés által összekapcsolva s a forgalomba bevonva.

Igy Maas departementben sin nélküli automobil kocsik 18—20 kméter óránkénti sebességgel szállitja az utasokat.

Caloados departementben. Condéból Vassynál Vireig mintegy 27 kméteres utvonalon de Dion-Bouton rendszerü tetszetős külsejü góc automobil omnibuszok állanak a közönség rendelkezésére.

Hasonlóképen St. Germain en Laye és Equevilleig rendszeres automobil közlekedés áll fenn. Szintugy Bordeaux és Langon, Belin la Teste és Arcachon nem különben Arés közt.

Németországban szintén kellő méltánylásban részesül e modern közlekedési eszköz és mint minden téren, ugy itt is a modern haladás leghivebb barátja az ifju császár áll a mozgalom élén, kinek hatalmas szavára gomba módra teremtek az automobil gyárak s mamár több mint 100 millió márkát képvisel az ezen vállalatokba befektetett tőke.

Eltekintve a város belforgalmának lebonyolitásától az interurbain forgalomra is sikerrel kiterjeszkedtek a németek különösen figyelemre méltó kisérletképen megemlithetem a kies fekvésü Violavölgyi *felső elektromos vezetékü sinnélküli* electromobil közlekedést, nem különben az accumulatoros üzemmü Berthol Pabot, Stettin Glambechsee városok közuti közlekedését.

A Lajthán tul is élénk viszhangra talált a modern kor szelleme és habár szerényebb keretek között is, de azért mégis igyekszenek Németországgal lépést tartani s különösen Dél-Tirol az, hol az automobil-közlekedés mind nagyobb tért hódit.

Legvégül emlitem hazánkat s fájdalommal kell konstatálnom, hogy mi ezen a téren a kezdet kezdetén vagyunk. Pedig ha van európai állam, a mely a jó, olcsó és gyors közlekedési eszközt nélkülözi, az mi vagyunk. Nem emlitem az alföldi részeket, hanem speciel szükebb hazánkat, az erdélyi részeket. Itt még nagyon sok e tekintetben a kivánni való, daczára annak, hogy a kormány jóakaratu támogatását az ügy nem nélkülözi, mert nálunk nemcsak gazdasági szempontok sürgősen megkövetelik e viszonyok megszüntetését, hanem ez a székely nép életkérdése. Ezt czélozza az 1895. évi VII. törvényczikk is a székely vasutak kiépitésével s most mégis a legszebb uton van, hogy ne legyen belőle egyhamar semmi.

Szászrégen, Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgy és Kézdivásárhely bevonattak ugyan a sinhálózatba, de az egész nagy terület, mely keleti határainkon Sepsiszentgyörgytől Szászrégenig terjed, Háromszék-, Udvarhely- és Maros-Tordavármegyék tulnyomó része, Csikvármegye majdnem egészen: 16000 négyszögkilométernyi terület több, mint egy félmilliónyi lakossága még mindig nélkülözi a közlekedés áldásait és még nélkülözni fogja sokáig, mert nem áll kellő tőke rendelkezésre.

Hogy e helyeken a hegyes vidék nagyon megdrágitja a vasutak épitését, az természetes. Nincs Magyarországnak egy helye sem, hol akkora költségekkel kellett volna vasutat épiteni mint épen a fentebb emlitett helyeken, hol egy kilométer vasut kiépitése átlap 136000 koronába került!

Ilyen körülmények mellett az államnak is nem kis megerőltetésébe kerül olyan czélra pénzt áldozni, mely talán csak hosszu évek mulva hozza meg anyagi eredményét.

Természetes dolog, hogy ilyen körülmények a gondolkodót arra terelik, vajon nem e lehetne egy olyan módot találni, a mely mellett kevesebb tőkével ugyanazt a czélt lehetne elérni?

Igen is lehet ha a fracziák példáján okulunk s meghonositjuk a könnyü járművet a közuti automobilt.

Hogy mennyire hiányzott e közlekedési eszköz eddig, mutatja az a lázas tevékenység, mely az Oceánon tul is nyilvánul e tekintetben ugy, hogy Francziaország majdnem kizárólag, amerikai megrendelésekkel van állandóan tulhalmozva közel 10 millió frankra megy az az összeg, mit automobilok szállitásáért évenkit bevesz.

Nálunk egyetlen figyelemre méltó momentum volt Szentpályi Béni dr. vállalkozása aki Debreczen és Nagyvárad között óhajtott rendes automobil járatokat létesiteni, de daczára hogy a próbák sikert igérően meg tétettek, a dolog teljesen elaludt.

Az erdélyi részekben különösen a fürdővidéknek rendkivüli előnyére szolgálnának rendes automobil járatok. Különösen pedig Kolozsvár városának volna érdeke, hogy a vidékkel rendszeres közlekedést létesitsen, hogy ellen sulyozza a más szempontok szemmel tartása mellett épitett vasut miatt érezhető forgalmi elmaradottságát.

(Vége köv.)

Kommentárok.

Egy szökés.

Tegnap délelőtt a Hunyadi-téri állatsereglet egyik majma kiszökött ketreczéből és a városban rövidebb körutra indult. Sikerült azonban hosszabb kutatás után nyakoncsipni a vállalkozó szellemü majmot, amely most biztos helyen piheni ki a szokatlan kirándulás élményeit.

Az állatsereglet kiváló szeliditőjének Miss Coralie-nak szivességéből abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy az illusztris szökevény naplójának a szökésről szóló részét közölhetem. A napló hitelességéért azonban nem vállal felelősséget:

L. E.

*

Ime, a napló-részlet:

Ma reggel ismét kellemetlenségem volt Samuval. Szemtelenebb frátert keveset láttam életemben. Buta, mint egy ratler, tolakodó, mint egy 30 krajczáros néző és henczeg mint egy foltos nyakorján. Pedig csak egy ostoba papagály. Azt mondják óriási sikerei vannak az asszonyok körül. Igazán érthetetlen az asszonyok izlése. Egy piros mellény, egy zöld frakk és egy jól vasalt sárga nadrág tökéletesen kielégiti vágyaikat.

Határozottan észrevettem, hogy Julia is gyöngédebb érzelmekkel viseltetik Samu iránt. Ezt onnan sejtem, hogy valahányszor Julia a ketreczében végigfeküdve megpillantja Samut, farkával mindig hevesen csapkodni kezdi a ketrecz padlóját...

Midőn ilyenkor neki szemrehányásokat tettem, a legkedvesebb mosolyával válaszolt:

— Oh, de nagy majom vagy te! Csak nem gondolod, hogy egy jól öltözött, szépen fésült, de szamár fráter tetszik nekem. Hidd el Weisz, én csak téged szeretlek...

Ma reggel aztán észrevettem, hogy Julia nemcsak szereti, hanem formálisan ki is tartja Samut. Ételmaradékot, czukrot adogatott ki neki ketreczéből. Engem előntött a méreg, egy ugrással megragadtam Samut, aki kétségbeesett rikoltozással menekült előlem. Frakkjának két szárnya azonban mégis markomban maradt. A gyáva ficzkó ijedtében fölugrott a ketreez tetejére és hogy megmentse saját bőrét, a legjellemtelenebb indiszkrécióval beszélte el a Julia csábitásának és szerelmének részleteit . . . Ah, igazán csak mikor beszélni kezdenek a papagályok, tudja meg az ember, hogy milyen ostobák . . .

*

Nekem azonban nem volt vesziteni való időm. A nagy zajra mindenki összeszaladt és én földult szivemmel hirtelen fontos lépésre határoztam el magamat.

Régen meggyülöltem ugyanis a hozzám méltatlan környezetet. Azokat a buta állatokat, melyek kivétel nélkül többre tartják magukat annál, mint a mennyit érnek, másnak akarnak látszani, mint a mik, esznek, isznak szoros ügybuzgalommal szidalmazzák és rágalmazzák állat-társaikat, szeretnek, élnek és meghalnak. Fuj, torkig vagyok már velük. Engem msgasabb ideálok hevitenek.

Fölhasználtam tehát az általános zavart és odahagytam a helyet, a hol születtem, a hol első álmaim, első szerelmem és első csalódásom fájdalmas regényei lezajlottak.

*

Az utczára érve, észrevétlenül belevegyültem az aszfalton tolongó emberek közé. Bizonyos otthonossággal sétáltam közöttük, a kikről tudvalevőleg kideritette a tudomány, hogy voltaképpen elzüllött majmok. No, hanem ilyen nagyfoku züllésről még sem volt fogalmam.

Egy félórai gyaloglás után egy nagy térre érkeztem. Az emberek egymást lökdösték a keskeny járdákon és — alkalmasint büntetésből — állandóan körben sétáltak, mint a lovak a taposó malmokban. Alkalmam volt őket alaposan szemügyre venni. A nők többnyire olyan ruhában járnak, mint Samu. A gavallérok azouban csalódásig hasonlitanak — hozzám. Ezek, ugy látszik, a legkevésbbé züllöttek el és leginkább megőrizték ősi hagyományaikat. Hosszu, lelógó kezeik vannak, mint nekem, nagy szájuk fölött rövidre nyirják bajuszokat, mint az enyém. Igen különös szokásuk az, hogy négyen-ötön, csapatonként rohannak egy-egy papagály után.

És állandóan diszkréten mosolyognak. Rettenetes ez a mosoly. Fölforralja az ember vérét. Ezenkivül megállapitottam, hogy az emberek esznek, isznak, rágalmaznak, többnek akarnak látszani, mint a mik és...

Megundorodtam és visszatértem az állatseregletbe. Samu valóságos gentlemannek tetszett előttem az emberek után...

IRODALOM.

Hullámok. Az ifju poéta-generáczió igen talentumos tagjai közé tartozik Bródy Mihály, ki költeményeit Hullámok czimen bocsátotta a nagy nyilvánosság elé. Az ifju poéták rendesen sietnek ezzel az első kirukkolással. Egy-két finoman ivezett sziromlevélért tömérdek zöldséget és éretlenséget kötnek bokrétába, melyek intimusok, nagyon kedvesek, de nem kiforrott és leszűrődott művészlélek kijegeczesedett kristályai. — Bródy Mihály bármilyen fiatal, nyugodt lélekkel állhat a szigoru itélkező kritika keresztttüzébe. Egy csomó vers, éppen egy csinos kötetnyi az első termése, azonban ő az a szerencsés, ki a nemes és tisztult izlésü költőnél való kifejlődés proczesszusából is ezüstösen csengő rithmusokat képes kicsattogtatni. Találóan keresztelte el poémáit a Hullámok czimével. Nem nagy tenger ragyogó hátán viharkorbácsolta hullámok az ő versei. Itt alakulnak, fodrozódnak, hömpölygnek ezek a hullámok a magyar Tisza vizén. Nem szélesek és hajótördelők, de ragyogó sugarak szakadatlan gyöngyfüzérei, melyeknek vakitó csipkézetéből a nap kiváltja a legfrissebb szivárványszineket. Egyszerü, bensőséges hangulatok, nemes kedély sugalmai, melyek mielőtt papirra vetődnek, átmennek nemcsak a sziv, de az agy itélőszékén is, hogy formások, ildomosok és illő, diszes ruházatuak legyenek. Nagyon nagy hasznára voltak Bródy Mihálynak a forditások Heinétől, Morris Rosenfeldtől, Byrontól, igy erősödhetett, fejlődhetett ki teljesen a technikája, mely néha, anélkül, hogy a mesterkéltség nyüge éreztetné nyomasztó hatását, dallamos kicsengése van. Nagy dicséret ez fiatal poétánál, olyan ritka kincse ez a lyrának, melyet hivatott poéták hosszu tapasztalatok és keresgélések után találnak fel. Bródy Mihályt poétai rithmusérzéke rávezette. Az ezutáni könyve a gazdagon felbuzgó dallamok álombaringató zenéjével vonja magára a figyelmet. Bródy Mihály szivét azonban nemcsak a szerelem hangolja lágy ütemü, édesen hangzó dalra. Az élet mélyebb szántásu hullámai is csapkodnak daltermő lelkében s egy pár igen szép filozófiai költemény megirására inspirálták. Ilyenek a *Socrates*, *Kriton* és az *Emberek* czimü. Verses-könyvét melegen ajánljuk a versolvasó publikum szives figyelmébe. A Hullámok-at Korvin Testvérek dicséretesen állitották ki. Ara 2 korona. Megrendelhető a Budapesti Napló szerkesztőségében a szerzőtől is.

k. m.

SZINHÁZ.

Két előadás. Szombaton a Drótos tót Lehár operettje került szinre a czimszerepben Mátraival s a képviselőségre utazó bádogosban Dezsérivel. A többi szereplők a régiek voltak Szabó Mariska, Károlyi Leona, különösen Szabó Mariskának volt sok tapsból része. Mátrai uj alakitása is a siker jegyében folyt le. Nála különösen az énekszámok érvényesültek, azonban a Feffekoru Farkas Lipótja is talált benne még egy csomó jótulajdonságra jellegzetes vonásra. Dezsérinek is tetszett a bádogosa, a kit ő, mint a legtöbb alakját kissé tulparodisztikusan orfeum szerüen mutatott be. Vasárnap este Az aranyvirág vonzott nagy és szép házat. Zugó tapsok szólitották lámpák elé Szabó Mariskát ki igazi ambicizióval, bájos szinekkel fel ékesitve mutatta be Aranyvirágot, a feketeszemü nápolyi leányt. A férfiak közül Ladiszlayt szép énekéért, Kassait, Mészárost és Bérczi Ernőt ügyes, eleven játékáért tapsolták.

*

Kisfaludy Károly emlékezetének szentelt ünnepi előadást tegnap délután a kolozsvári szinház. A magyar szinirodalom atyamesterének három egy felvonásos darabja: „Mátyás diák“, „Szeget szeggel“, „Három egyszerre“ került szinre ifjusági előadásban. A közönség, de különösön az ifjuság egészen megtöltötte a szinházat és lelkesen tapsolta az előadó szinészeket. A darabhoz az érdekes bevezető felolvasást Seprődi János ev. ref. gymnáziumi tanár tartotta.

*

Vasquez grótné vendég szereplése. Szombaton a késő esti órákban vette Megyeri igazgató a sürgönyt, melyben Vasquez grófné vendégszereplésének napjait megváltoztatni kérte. Ehhez képest tehát a müvésznő föllépése nem mint hirdetve volt, kedden és csütörtökön, hanem csütörtökön és szombaton lesz. Vasquez grófné első este, tehát csütörtökön Troubadour-ban, a második este az az szombaton Faust-ban fog föllépni. Az előre megváltott jegyek tehát érvényesek maradnak. A Troubadour jegyei febr. 9 jelzéssel csütörtökre, a Faust jegyei febr. 11 jelzéssel szombatra érvényesek.

*

A bériők jegyeit a csütörtöki Troubadour előadásra szerdán d. e. 11 óráig, a szombati Faust előadásra pénteken d. e. 11 óráig tartja fenn a pénztár.

*

Heti müsor:

Kedd: A bajusz.
Szerda: Annuska.
Csütörtök: Troubadur.
Péntek: Iphigenia Taurisban.
Szombat: Faust.
Vasárnap d. u.: A vándorlegény.
Vasárnap este: Felhő Klári.

Mulatságok.

Vöröskereszt Egylet bálja szombaton este volt a Vigadóban. Nagy és előkelő közönség vett részt e jó hirü mulatságon, mely egyike volt a legkikerültebb mulatságoknak, melyet az idei farsangon rendeztek e kincses városban. Tömérdek szép leány jelent meg s tánczosokból is annyi volt, amennyit éppen elég volt. A tánczok között a bostonra lágyult valczer járta, amit aki nem tud, jobb annak otthon lehajtani csöndesen fejét lassu szendergésre. A rendezőség gondos, figyelmes volt, inczidens nem zavarta a vigság rendes tartósságát, még azok a lányok is tánczoltak, akik csak a bál megtekintésre jöttek be a fényesen feldiszitett Vigadóba. Fölösleges mondanunk, hogy a jókedv és a táncz a hajnali órákban ért véget.

*

Vasuti altisztek körének bálja. Szombaton este Nagy Gábor emeleti termében csörgős sipkájával beköszöntött Karnevál, a vigság, a dal, a szerelem istene. Természetes, hogy fölpezsdült lábanyomán a jókedv, tánczra perdültek a vidám emberek, fehér ruháju lányokkal és ott repdesett közöttük ámor, a kis nyilas isten, ki minden ügyesen rendezett bálra bekukkant, mivelhogy nála nélkül nem bál a bál. Annyian voltak az altisztek mulatságán, hogy alig-alig fértek el. Már 9 órakor megkezdődött a táncz, mely a szokásos kivilágos viradtig eltartott. Az altisztek pedig oly pontosok és kitartók voltak a mulatságon is, mint szolgálatban. Tizenkét órakor a Szárnyaskerék miniatör kiadásban jelent meg, melyet Smerczka Gabriella kisasszony árusitott sok leleménynyel és dus eredménynyel. Az altisztek meglehetnek elégedve a kltünően sikerült mulatsággal.

*

Major-bál. Major József tánczmester tanitási cziklusát befejezvén, tanitványai haladásának bemutatása czéljából februárius hó 13-án a Redoute összes termeiben zártkörü vizsga-bált rendez.

*

A marosvásárhelyi polgári leányiskola segélyezését szolgáló Bethlen Kata-egylet gróf Toldalagi Lászlóné, sz. br. Zeyk Eliz elnöklete alatt Marosvásárhelyt évi február 13-án saját pénztára gyarapitására „eleven sakkestély“-t rendez.

*

A dicsőszentmártoni mükedvelők dalés zene-egylete febr. 14-kén az egylet zongora-alapja javára, tánczmulatsággal egybekötött tréfás farsangi estélyt rendez.

MINDENFÉLE.

— *február, 8.*

— **Márczius 15.** Még jó formán a közepén vagyunk a télnek, még hideg napokra számitunk ám, de azért már a kikelet előmunkálataival foglalkoznak az emberek. A magyar szabadság kikeletének napja márczius 15-ike volt. E nap megünneplése kérdésével már foglalkoznak a hivek. A kolozsvári márczius 15. állandó bizottság tagjai közül számosan értekeztek tegnap délután a Nemzeti Kaszinó egyik termében a jövendő felett.

A bizottság tagjainak lelkét fájó érzés hatja át. Munkás vezetőjét, a ki 32 év előtt ott volt a bizottság bölcsőjénél, a ki mint lelkes katona, lankadatlanul haláláig küzdött vezette itthon a tábort, irányt adott nem csak város szerte, de ország szerte a márcziusi eszmék terjesztésére, elvesztette. Deáky a nemzeti eszmék küzdőterén halt meg kezében a logogóval, melyet évről évre mindig növekedő győzelemmel hordozott a márczius 15-iki bizottság előtt. Most gyülést tart a bizottsági ügyek s az idei ünnep rendezése felett a bizottság. A gyülés csütörtökön délután fél 6 órakor lesz, semleges területen az anyakönyvi hivatal nagy termében.

— **Uj sportélet Kolozsvárt és az erdélyi részekben.** Az eddigi kapkodó és sokszor személyi hiuság, sokszor pedig magánérdekek által ötletszerüleg fölkapott s azután elejtett testgyakorlatok és játékok üzésére, régi emlékeihez hűen, rendszeres sportéletet kiván teremteni az erdélyi részekben az uj erőre kelt Kolozsvári Athletikai Club. Szombaton br. Jósika Gábor elnöklete alatt tartott gyülésen kimondotta, hogy a mult év óta folyamatba tett gyakorlatokon kivül versenyeket is rendez. E czélból közelebbről tartandó vál. gyülésén versenybizottságot alakit. A versenybizottságnak több rendbeli javaslatokat készülnek a tagok tenni. Nevezetesen egy házi-verseny rendezését óhajtják, a melyre a dési testgyakorló társakat is meghivnák. A tavaszon Tordára egy 30 kilometeres versenygyaloglást terveznek kerékpáron, kocsikon való kirándulással, Tordán különböző gyakorlatokból álló sportünnepélylyel. Május végén, vagy juniusban viadal lenne torna- és athletikai versenyekkel. Őszire tervezik a Désre teendő versenykirándulást. Legutoljára 1887. őszén tartott itt a club nagyobb versenyekkel egybekötött sportünepet. Br. Jósika Lajos itt keltette szárnyra egy uri társaságban eszméit, mit később nyomtatásban is kiadott arról, hogy ki a valódi gentleman? A klub a czéllövészettel is fog foglalkozni.

— **A magyar nyelv a hadseregben.** Pitreich hadügyminiszter a magyar delegáczió hadügyi albizottsága számára kimutatást készitett a közös hadsereg tisztikarának honossági viszonyairól és magyar nyelvi ismereteiről. A kimutatás értelmében a hadseregben összesen 17,532 tiszt szolgál, a kik közül 3009 (17·16 százaléka) tökéletesen, 2847 pedig (16·27 százaléka) a szolgálat követelményeinek megfelelően beszél magyarul. Ilyképpen tehát a magyarul beszélő tisztek összesen 5856 főre, azaz 33·40 százalékra rugnak. A mi pedig a honossági viszonyokat illeti, a 4491 (25·62 százalék) állampolgár közül 2688 (59·41 százaléka) tökéleletesen birja a magyar nyelvet, 894 (19·91 százaléka) pedig annyira, hogy a szolgálat követelményeit kielégiti. Igy hát összesen 3562 (79·32 százaléka) magyar állampolgár beszél magyarul. A 12,965 főre rugó osztrák állampolgárból 336 (2.59 százaléka) tökéletesen. 1942 (14·98 százaléka) a hadsereg követelményeinek megfelelően beszél magyarul.

— **Időjárás.** Erdélyben hideg volt az idő Sepsiszentgyörgyön, Csikszeredában, Csikgyimesen, Kézdivásárhelyen, hol a hőmérő foka fagypont alatt volt. Köd ereszkedett, zimankós, esős csapadékkal vegyesen: Kolozsváron, Marosludason, Nagyváradon. Csendes, borult volt az idő a következő helyeken: Tövis, Dicsőszentmárton, Sóvárad, Kiskapus, Segesvár, Székelyudvarhely, Brassó, Sepsiszentgyörgy, Csikszereda, Csikgyimes.

— **A kolozsvári járdák, katonák és a cselédek.** Vasárnap délutánokon katonák, darabontok, leánycselédek a különben széles gyalogjárókon megállanak s nagy csoportot alakitva tárgyalják szivbeli ügyeiket és szolgálati viszonyaikat. A rendőrök egyik perczben szétoszlatják e rögtönzött kongresszusokat, a másik perczben a másik oldalon már ismét összeverődtek azok. A járókelő uri közönség kénytelen letérni a járdákról s a sáros kocsiuton kell, hogy ballagjon, mert az összeverődött csoportokon átvergődni nem lehet.

A városnak tényleg nincs annyi rendőre, hogy mindenik utczasarkon állandóan szétkergesse a folyton összeverődő cselédséget. Tegnap egy városi képviselő, a helyzetet látva, arra kérte dr. Hadady Endre főkapitányt, hogy a katonasághoz megfelelő átiratot intézzen, melyben a katonákat tanitsák ki arra, hogy a járdákon megállani nem szabad. Hasonló figyelmeztetést kell kiadni plakátokon a darabontok és cselédek számára is. Kassán a főutcza egyik járdáján a katonaság és a cselédség közlekedik, a másikon pedig az uri népség. Nálunk legalább annyit kellene divatba hozni, hogy a sétálók mindig a jobboldalon haladjanak. Ez által a kellemetlen lökdösödést, a minek főleg vasárnap van az uri közönség kitéve, elkerülnék.

— **Osztrák czukor ingyen.** Emlitettük a multkor, hogy Schmiedt és Laurenczy beszterczei kereskedő mindenkinek, a ki egy kiló kávét vesz, két kiló osztrák czukrot ingyért ad. Ezt plakátokon és nyomtatványokon széles körben hirdette is. Miután ez az 1884 évi 17 tcz. 51 §-a szerint büntetendő cselekményt képez, jelentést tettek róla az ipar kamarának. A kamara azonban nem kivánt foglalkozni ez ügygyel. Most a kolozsvári kis és közép kereskedő társulat panaszt tett-e miatt a besztczei 1 foku iparhatóságnak. Példás büntetést kér annál inkább, mert ez a kereskedő czég, mint bőrgyáros a magyar államtól kedvezményben részesül. Helyzetét ő arra használja fel, hogy a magyar czukor gyáraknak és a magyar kereskedőknek osztrák gyárak érdekében kárt csináljon. E czég üzelmeire mi is felhivjuk Hegyi Gyula kolozsvári m. kir. iparfelügyelő figyelmét. Tegyen a miniszterhez felterjesztést.

— **Dr. Haller Károlyné meghalt.** Részvéttel vesszük a gyászhirt, mely dr. Haller Károly miniszteri tanácsos egyetemi tanár nejének, született Szentkirályi Gizellának haláláról szól. A nemes urnő Budapesten, vejének Finály Lajos főmérnök Arena-ut 66 sz. lakásán ma hajnalban leánya karjai között hunyt el. Dr. Haller Károlyné évek óta betegeskedett. Szivbaj sorvasztotta szervezetét s csak az oda adó ápolás és övéinek gyöngéd szeretete tartotta benne évek óta az életet. Az ősszel egy szép családi ünnep alkalmából Budapestre utazott övéihez. Itt már ereje annyira hanyatlott, hogy nem lehetett a haza utazást megkoczkáztatni. Övéi napról-napra remélték a javulást. Sajnos e helyett a fokoza-

---

— Köszönöm monsieur — de nem fogadom el, én ritkán iszom bort. Nem feküdt le az atyám?

— Mademoiselle, Lisle ur a saját szobájában van.

Lehet, hogy csak képzelődés volt, de Gerőnek ugy tetszett, mintha a de Gatté halványsága ez ártatlan kérdésre növekedett volna, s hogy szándékosan állott Boriska és a Lisle ur által elfoglalt szoba között. Az előszobából nyiló keskeny szobácska volt ez s Lisle ur azért választotta magának, mert restelt a lépcsőkön le s fel járkálni.

— Ez az ő szobája? kérdé Boriska. — Ugy hát bemegyek s jó éjt kivánok neki.

Boriska, a de Gatté tiltakozó mozdulata daczára elhaladt mellette s kopogtatott az ajtón.

— Apa, alszik? — Bemehetek? kiáltá vidáman.

— Mademoiselle, én nem háboritanám őt.

De Gatté a Gerő nagy meglepetésére — mert modorában mindig szabályszerüen udvarias volt — durván tette kezét a leány karjára s elrántotta az ajtótól. Boriska annyira meg volt lepetve, hogy semmi ellentállást sem tett s engedte magát a dohányzószobába vezetni és ekkor, midőn az ajtó be lett téve, boszusan vetette hátra a fejét s hragosan nézett de Gattéra, a ki mostan a betett ajtó előtt foglalt állást.

— Monsieur, ön nagyon goromba! Ah, van valami baj? kérdé, mert volt valami a de Gatté arczkifejezésében, a mi megijesztette. Beteg az atyám? — Kérem álljon félre, hadd menjek hozzá.

De Gatté nem mozdult. Kérlelő mozdulatot tett s reménytelenül nézett Gerőre, ki most már barátjának a halvány arcza és különös viselkedése által meg volt ijedve.

Gerő hozzá lépett.

(Folytatása következik.)

tos gyengülés állt be, mig végre ma kiszenvedett.

Az elhunytat a kolozsvári pályaháztól *csütörtökön délelőtt 11 órakor* fogják temetni és a kolozsvári sirkertbe helyezik örök nyugalomra. Nyugodjék békével.

— **A Dávid Ferencz-Egyletben** vasárnap d. u. 4 órakor fölolvasó ülés volt. A szép diszterem zsufolásig megtelt az érdelődő közönséggel. A papnövendékek szép éneke után Pálfi Márton tanár olvasott föl az irodalmi divatokról. Szellemes, derültséget keltő, mély tudással megirt fölolvasása tapsviharra ragadta a mosolygó közönséget, közben-közben is élénk jelét adta a levont tanulságok helyességének. Ezután Kántor Margit k. a. szavalta Pap Domokos tanárnak egy igen szép költeményét s elragadó előadásával még hatásosabbá tette az ifju poéta kedves alkotását. Kiss Sándor és Kelemen Sándor duettje következett. Őket már ismeri a D. F. E. közönsége kellemes csengő hangjukról Igy emelkedett a közönség hangulata, midőn dr. Boros György theol. dékán állott föl szólásra, hogy bemutassa nekünk Miss Sullivan tanitónőt és az ő süketnémavak tanitványát Heller Helént. Megelőzőleg kiosztotta arczképüket, melyekről csodálatos vonásokat vesz észre a szemlélő. Miként Jézus megnyitotta a vakok szemét a látásra, fülét a hallásra, ugy nyitotta meg — mondja a fölolvasó — a nő tanitványának egész lelkivilágát, hogy lásson, halljon annyira, hogy némán is kitudja beszélni az élő világnak az ő lelkiállapotát. E nagyszabásu fölolvasást megjutalmazta a közönség fényes elismerése. Ekkor a vakok-intézetének derék igazgatója mutatta be tanitványaival, hogy miként irnak és olvasnak a vakok s fölolvastatta azt az üdvözlő iratot, melyet az ámerikai testvér intézeteknek küldenek a kolozsvári vakok intézetének növendékei. Végül Ferencz József püspök fejezte ki bámulatát a vak gyermekek által bemutatott haladáson. Melegen üdvözölte Szvacsina polgármestert, a ki a kolozsvári süket-néma és vakok intézetének létesitésén oly sokat fáradozott s igy az emberteremtés munkájában részt vett és vesz. Majd a szereplőknek gratulált s őrvendett, hogy a D. F. E. felolvasó gyülése ilyen nem mindennapi tanulságokban részesitette a közönséget.

— **Vetemény forradalom.** A következő sorokat vettük: Mig Kelet-Ázsiában egy óriási háboru készül Mandzsuriáért és a Balkán népei puskaporos argumentumokkal készülnek kivivni függetlenségüket, nálunk sem marad tétlenül a tavaszi fuvalomtól megpezsdülő vér. Harcz készül a veteménytermelő szerbek ellen, a kik állitólag a hotstáti asszonyokkal erősen konkurálnak a vetemény-piaczon. Azt olvassuk, hogy a szakosztályi ülésen, valami beadványt, vagy mi az isten csodáját tárgyalt a bizottság, a melyben azt kérik, hogy a veteménytermelő jámbor és szorgalmas szerbeket a tanács tiltsa el a vetemény termeléstől és árusitástól. A legujabb forradalmi mozgalmat azzal indokolják, hogy a külvárosi veteménytermelő asszonyoknak kárt okoznak a szerbek a konkurrencziával. Engedje meg a mélyen tisztelt szakosztály, hogy erre nézve mi elmondjuk szerény véleményünket, mivel e dolog közelebbről érdekel, mint az orosz-japán háboru. Kolozsvár — a mint tudjuk — Magyarország vidéki városai között abban a kivételes helyzetben van, hogy aránytalanul nagyobb a fagyasztó, mint a termelő közönsége. Hivatalok, iskolák, társadalmi és kulturális intézményei a székesfőváros után helyezik. A nagy fogyasztással szemben aránytalanul csekély a produktiv erő. Ez eredményezi aztán, hogy akár az áru, akár az élelmi piacz, akár a lakásviszonyok drágaságában valamennyi várost tulszárnyalják. Kolozsvár gyomra a vetemény piaczon is nagy pusztitást viszen véghez — pedig sem a kertészeti kultura, sem a föld termőképessége, nem versenyez Nagyváraddal, Debreczennel, Szegeddel stb.

Ég hajlati viszonyunknál fogva sem tudunk annyit és olyan minőségben produkálni, mint az emlitett városok, a hol pedig sokkal kevesebb azok száma, a kik naponta a vetemény piaczról szerzik be szükségletüket. A ki arra vállalkozik, hogy ezeket megczáfolja, az arra vállalkozik, hogy az igazság nyakát kitörje. Mi nagy elismeréssel vagyunk a külvárosi vetemény termelők szorgalma iránt, de tiltakozunk a fogyasztó közönség nevében, hogy már ezen a téren is elnyomják a szabadversenyt csak azért, hogy az amugy is nehéz viszonyok közt élő fogyasztó közönség fizesse meg a murok petrezselyem-foradalom költségeit. Az a szegény tisztviselő, tanár, tanitó, munkás és iparos, a ki naponta keresményét az élelmi piaczra hordja, nem préselhető még inkább csak azért, mert az érdekeltek már ezen a téren is, a modern üzleti szellemet akarják érvényesiteni. A tisztelt közgyülést pedig arra kérjük, hogy elvileg se fogadja el az olyan inditványokat, a melyek a nehéz viszonyok közt élő fogyasztó közönséget még jobban terhelik.

Több tisztviselő.

— **Club gyülés.** Báró Jósiká Gábor elnöklete alatt népes gyülést tartott a kolozsvári Athletikai Club igazgató választmánya szombaton d. után. A gyülésen jelen volt Héczey Lajos kir. erdőfelügyelő, Dávid Endre posta távirda tanácsos, dr. Széchy Ákos igazgató, László Gyula, Deák István, Varga Sándor tanárok, L. Hegedüs Árpád, Hankó Elemér, Tamási István, Kuszkó István és mások. Elnök bejelentette az egylet munkás alelnökét Virányi István nyug. máv. telügyelőt ért sulyos gyászesetet. Felolvasták ez alkalomból irt lemondó levelét. Választmány részvétét jkönyvileg örökiti meg s azt küldöttség utján fogja közölni. Egyuttal kijelenti, hogy a Virányi által elfoglalt alelnöki állást nem tölti be, Virányit mindig az elnökség tagjának tekinti s hiszi és reméli, hogy értékes munkásságára a nemzeti ügy később számithatni fog. A gyülésen örömmel vették tudomásul a Tornaegyletek orsz. szövetségének, valamint a magyar Athletikai Clubok szövetségének buzditó üdvözletét. A kolozsvári Nemzeti Kaszinó törekvéseit a lovagias ügyekben, mint a club komoly irányu munkálkodását helyesléssel vették tudomásul. Szerdán ismét gyülést tart az egylet. Megalakitja a becsület biróságot s a verseny bizottságot.

— **Tavasz a gyalui havasokon.** A gyalui havasok közepéről, Reketóból telefonálják:

„Itt ma 9 fok a meleg. Egészen tavaszias az időjárás.

A hó a kegyek oldalairól, az ormokról s a völgyekről letisztult. Folyton esik az eső".

Ritka dolog az, hogy a gyalui havasokon ily enyhe legyen az időjárás. A reketói völgy számos védett oldalán még májusban is találni néha havat.

— **Esküdtszéki tárgyalás Kolozsvárt.** Rapaport Mór 23 éves izr. vallásu, nőtlen szabósegéd állott ma a kolozsvári kir. törvényszék előtt. A vádlott Kazay Rezső dohánygyári igazgató sérelmére az „Erdélyi Munkáslap" augusztus 1-én kiadott számában *„Rablógazdálkodás a kolozsvári dohánygyárban"* czimü közlemény miatt állittatott a biróság elé. A közlemény *gyalázatos állapotoknak* mondja az uralkodó gyári helyzetet, mik önkéntelenül a régi rablóvilágra emlékeztetnek, mikor a dologkerülő rablólovagok brutális módon bántak el orvul megtámadott szerencsétlen áldozataikkal. A kolozsvári dohánygyárban rablógazdálkodás folyik. A munkások eredmény nélkül küzdenek. Ők a magvetők, brutális kizsákmányolók az aratók. A gyári munkásnőkkel a gyáron kivül is rendelkeznek. Megrendelik, hol étkezzenek, hol járjanak, mit olvassanak, milyen ruhába öltözködjenek.

A czikk azt állitja, hogy Kazaynak valamelyik dédapja jobbágynyuzó volt. A jobbágytartás jól jövedelmező mesterségét nagy szenvedélylyel üzte. A legnagyobb vissza élések egyikének mondja azt a meghonositott Kazay féle rablógazdálkodást, mely a munkásnőknek való kosztadásból állt. S ennek a gyalázatos haszonha ász eljárásnak nagyon sok áldozata van, mert azokat az önérzetes munkásnőket, a kik nem hajlandók a rájuk kényszeritett rabkoszton élni, az igazgató egyszerüen elbocsátja és olyanokat vesz fel, a kiknek elég jó gyomruk van, a gyári lőre megemésztésére. A Kazay féle humánitást rabló gazdálkodásnak, fosztogatásnak nevezi.

A szamosujvári fegyház temetőjében porladozó Rózsa Sándor humanitását ennél többre becsüli, mert az fosztogatta ugyan a magyar urakat, de csak azért, hogy a szegénynyel jót tegyen. Kazay ur fosztogatja a nép legszegényebb részét, hogy az államkasszát s a saját telhetetlen zsebeit megtömhesse. S mig a gazdagokat fosztogató Rózsa Sándorok a fegyházakban ülnek és a bitófákon lógnak, addig a szegényeket fosztogató Kazay Rezső urak ugy usznak a nagy tisztességben, melylyel elhalmozza őket a mai prostituált polgári közvélemény. Hej pedig, ha mindkét esetben elfogulatlan birák mondanának itéletet, akkor az ilyen Kazay-fajta modern fosztogatók *sem kerülnék ki a hóhérkötelet.*

Igy folytatja tovább az inkriminált czikk kifakadását.

A tárgyalás ma d. e. kezdődött.

Tanuképen kihallgatták Hatházy dohánygyári aligazgatót, László János, Fülöp József, Kömüves Andor, Vég Ida, Zisch Géza, Seprődy Zsuzsa dohánygyári munkásokat.

Védő kéri délutánra Táncs Katalin Kováry Károlyné, Hoffman Mari, Wendrich Matild, Butyka Jánosné, Trutzka Jánosné, Szigeti. Mariska, Ferenczi Jánosné, Torday K., Venet Róza, Hoffman Pepi, Valler Mihály munkásokat. kihallgattatni.

A tárgyalást br. Szentkereszty Zsigmond kuriai biró vezeti.

A vádat dr. Jeney Aladár alügyész képviseli. A vádlott védője: dr. Schwarcz Miksa. Az esküdtszék igy alakult meg: Ferencz Gyula, Bakó Miklós, Pásztohy Ákos, Deák Márton, Gajzágó Jenő, dr. Apáthy István, dr. Orbay Lajos, dr. Lukács Adolf, dr. Czikmántory Ottó Pótesküdtek: dr. Werner Rezső, Benel Ferencz.

A tárgyalást ma d. u. folytatják.

— **A szerencsétlen** özv. ref. papné részére Deési Alberttől M-Szoporból 11 koronát vettünk rendeltetési helyére juttattuk.

— **Szerkesztő változás.** Csikszeredában. a Szvoboda Testvérek kiadásában megjelenő „Csiki Lapok" czimü politikai hetilap felelős szerkesztésétől Dr. Fejér Antal csikszeredai ügyvéd és a karcztalvi választókerület országgyülési képviselője visszaléptén, „Csiki Lapok" felelős szerkesztését Lakatos Mihály, középiskolákra képesitett okleveles tanár, a lap főmunkatársa vette át. ki tizenöt éven keresztül volt a lap belső dolgozó társa s ezen idő alatt a legnagyobb szorgalommal és elismerésre méltó buzgalommal vett részt a lap szerkesztésében és nagy érdeme van abban, hogy a „Csiki Lapok" egyike lett a vidék legtekintélyesebb lapjainak.

— **Korodi Lajos letette a mandátumát.** Korodi Lutz Lajos, a brassói első kerület hirhedt képviselője, aki tudvalevőleg a nemzetiségi izgatás miatt rárótt fogházbüntetés elől Németországba szökött most a brassói „Kronstädter Zeitung"-ban bucsulevelet tesz közzé választóihoz, melyben mandátumáról való lemondását jelenti és azzal okolja meg, hogy mint a német ügy vértanujának idegen földön, azaz a német anyaországban kellett menedéket keresnie a magyar hatóságok üldözése elől. A bucsulevél, mely folytatásokban jelenik meg az emlitett ujság vezető helyén, a magyarországi németség érdekeiért száll sikra. Korodi Lutz Lajos lemondását bejelentette a képviselőház elnökének is.

— **Szálló szabályok Texasban.** Egy angol lap meséli, hogy Oklahoma (Texas) szállójában a következő szabályok olvashatók; „1. Árak különdijat fizetnek, ha csizmával feküsznek az ágyba; 2. három erős kopogás az ajtón azt jelenti, hogy gyilkosság történt a házba és akkor minden vendégnek rögtön fel kell kelni; 3. egy revolverlövés elegendő a ház alarmirozására; 4. A tapétákat tilos a falakról letépni, hogy avval pipára gyujtsanak; 5. ha esetleg az esö becsurog a tetőn, az esernyő az ágyba található!"

— **Mennyi bor jött be tavaly Olaszországból?** Az 1903. évi olasz borbehozatalról az osztrák kereskedelmi miniszterium statisztikai osztálya által közétett 1903. évi áruforgalmi kimutatás tiszta képet nyujt. E szerint az 1903. évben a monarchia területére behozott összesen 1,204.648 métermázsa olasz bor 27.70 millió korona értékben, mig az 1902. évben az olasz borbehozatal csak 673.639 métermázsát tett ki 15.4 millió korona értókben. Az 1903. évi behozatal tehát 12.3 millió koronával haladta meg az előző évi behozatal értékét és ez nagyot rontott az 1903. évi kereskedelmi mérlegen, amelynek aktivszaldóját a fenti összeggel leszállitotta. Az utóbbi hét ér alatt az olasz borbehozatal következőleg alakult: 1867-ben behozatott 1,398,431, 1898-ban 1,505.203, 1899-ben 1,388,668, 1900-ban 1.002,569, 1901-ben 625,009, 1902-ben 673,639, 1903-ban 1,204.648 métermázsa.

— **Herczegi beszédek.** Frigyes anhalti herczeg nem volt barátja a hosszu beszédeknek; esüstjubileumáig csakis két beszédéről tudtak, miket a nyilvánosság előt tartott. Mindakettő nagyon rövid volt és mindaketőtt a szinházban tartottta. Tudniillik egyszer kis tűz támadt a szinházban a kulisszák mögött, ahonnan lélekszakadva futott a szinpadra egy szinésznő, kétségbeesetten kiáltva: „Tűz van, tűz van" Erre a jobboldali udvari páholyból egy stentori hang szólalt meg: „Fogd be a szádat, buta liba." A herczeg mondta, mire ismét helyreállt a szinházban a nyugalom. A másik alkalommal, midőn másosszor ragyogtatta a herczeg szónoki tehetségét, a helyzet már sokkal kellemetlenebb volt. A „Hänzel és Gretel" előadásánál egyszerre elaludtak a lámpák és a szinházban teljes sötétség lett; de mielőtt még a nézők fejüket veszthették volna, már is hallották herczegük hangját, amint oda kiáltotta a karmesternek: „Klughardt, mit jelentsen az?" ét az alig érthető válaszra, már is tovább kérdezte: „Vajjon miért nem gyujtja meg az a marha a szükséglámpákat?" Az apasztro fált személy gyorsan eleget tehetett kötelességének, mert az előadás zavartalanul tovább folyt. Két rövid de nagyon tartalmas beszéd volt, mert mindkét esetben megakadályozták egy pánik keketkezését. De mindenesetre jellemzők voltak az öreg herczegre.

— **Feldarabolta a gyermekét** Egy elvetemült anya borzalmas bünéről adnak hirt Esztergomból. Az uj sori ház egyik padlásán egy néhány hónapos csecsemő holttestét találták amely össze volt vagdalva s egy nagy kendőbe volt bekötve. A vizsgálatot meginditották s kitünt, hogy a háznál egy Hoch Anna nevü leány tartozkódott, aki néhány nap előtt Sárisápra utazott. Rögtön táviratoztak Sárisápra, a leányt megtalálták s vallatóra fogták. A leány eleinte mindent tagadott, de később ellentmondásokba keveredett s ekkor megvallotta, hogy az ő gyermekének a holttestét találták meg a padláson. Bünös szerelemnek gyümöcse volt az ártatlan gyermek s minthogy Hoch Anna féltette a jó hirét, inkább arra az iszonyu bünre vetemedet, hogy a kis gyermeket megölte, darabokra vagdalta és a padláson elrejtette. Az anyát vallomása után letartóztatta a rendőrség,

— **Behring tanár teóriája.** Behring tanár teóriája, hogy a tuberkulózis baczillusai csecsemőkorban a tejjel kerülnek az ember testébe, Németorszagban nagy tudományos vitára adott alkalmat. Mint Berlinből jelentik, Flügge orvostanár egy berlini orvosi szaklap legujabb számában határozottan Behring teóriája ellen fordul. Kijelenti, hogy Behring teóriáját nem tartja kellően bebizonyitottnak. Az a megfigyelés, hogy egész fiatal állatoknál a mikrobák könnyebben hatolnak a bél falán át a testbe, Behring föltevésének bebizonyitására nem elégséges. Ellenben a tapasztalat ellene mond a teóriának. A csecsemőnél csak az első hetekben konstatálható a bél falának abnormis átbocsátó képessége. Már pedig az első hetekben a csecsemőket elenvésző kivétellel forralt tejjel táplálják s a tuberkulózis baczillusok 85 fok Celziusnál egy percz alatt elpusztulnak. A későbbi korban inkább lehetne a vaj fertőzéséről szó, amiről Behring nem beszél. De akkor már a bél falán át a mikróbák nem képesek a testbe behatolni. Behring teóriája ellen szól, hogy a tüdővészben elhunytak közül a legtöbben idősebbek. Igy Poroszországban tizezer élő ember közül 3—15 éves korban tüdővészben elhunyt 5, 15—20 éves korban már 15, 20 –25 éves korban 25 s ezen szám azután is állandóan emelkedik ugy, hogy 60—70 éves korban már 45 tuberkulotikus haláleset van. Ellene szól Behring teóriájának az a megfigyelés, hogy bizonyos foglalkozásoknál nagyobb a tüdőbajosok aránya.

— **58,000 koronát nyert hamisan.** Egy előkelőnek nevezett uraságot tetten értek a hamis kártyajátékon. Két budapesti lap közli elburkoltan a csufságos esetet, ezek is kiméletesen, név nélkül. De lehet, hogy holnap reggelre már ki lesz dobva a szerencsétlen eset nyomorult hőse a nyilvánosság martalékául.

A szenzációs kártyahistoria a következő:

Még január 30-án történt, hogy egy széles körben ismeretes uriember, akinek eddig meglehetős szerepe volt a fővárosi jó társaságokban két gazdag ismerősét meghivta egy kis kártyázásra Baros utczai lakására. Makaót játszottak. Állandóan a házigazda nyert. Hajnal tájban az egyik vesztő azt ajánlotta, hogy a bankot emeljék föl száz koronára. Aztán még többet nyert a házigazda.

Hét óra tájban észrevette az egyik játékos, aki nem vesztette el a hidegvérét, hogy a házigazda csal. Nem szólt semmit, hanem tovább játszott, mintha mitsem vett volna észre. Ekkor már 58.000 koronát nyert a házigazda. A legközelebbi kiosztásnál aztán kétségtelenül meggyőződött arról, hogy a szerencsés házigazda hamis kártyás.

— Adok — mondta a két-két kártya kiosztása után.

— Veszek! — felelték a partnerek.

A bankár nézte a leadott kártyákat. Mindketten ötös kártyát kaptak, ami előnyös vétel volt a bank ellen játszókra nézve. A bankár, akinek leadás előtt hatja volt, szintén bevágott és hármast kapott s igy nagy slágere lett, amivel megnyerte a tételet. Ekkor a gyanakodó játékos sorra megnézte a kártyákat s fölháborodva mutatta vesztes társának, hogy minden egyes kártya meg van jelölve. A kártya 52 lapja igen egyszerüen volt meghamisitva. Azokra a lapokra, amelyek nem jelentenek semmit, zéró, az ötnél kisebb értékü kártyára egyes, a nagyobbakra kettes volt vegytintával irva. A megcsalt játékosok nagy botrányt csaptak s följelentéssel fenyegetőztek. A megrémült házigazda arcza halotthalvány lett. Nem is védekezett, hanem bevallotta, hogy a vád igaz. Meghamisitotta a kártyákat, hogy biztosan nyerjen. Anyagi zavarai vitték rá a csalásra. Az utóbbi időben nagy tőzsdeveszteségei voltak s a nemrég még vagyonos, előkelő ur teljesen tönkre ment. Hamis kártyázás révén akart ismét meggazdagodni, de rajtavesztett.

Könyörgésére megigérték, hogy nem tesznek ellene följelentést. Eddig nem is tettek. A kegyelmet föltételekhez kötötték, a többi közt ahoz, hogy a csaló ez évi október elsejéig családjával együtt elhagyja az országot. Az affér azonban valószinüleg mégis a nagy nyilvánosság elé fog kerülni — a szereplők neveivel együtt — mert a házigazda, azt mondják, nem teljesitette a kikötések egyikét.

— **Az erős Achilles sarka.** Az amsterdami kórházban egy matróznak a lábát kellett amputálni. Elanus tanár végezte műtétet. A matróz nyugodtan szitta a műtét alatt a pipáját, csak egynehányszor csikorgatta fogait, másküléinben ugy tett mintha nem is érezte volna a fájdalmat. Elanus bámulta a matróz lelkinyugalmát és nagyon megdicsérte, miallatt kötést tett a sebre. Egyszerre csak felkiált a matróz. A tanár megszurta a tűvel. — „Hogyan, maga kiált, hiszen ép az előbb . . . ." — „Ez igaz . . . . de nézze tanár ur, a tűszurás nem tartozik hozzá!" És a matróznak igaza volt.

— **Egy jó forgalmu fodrász-üzlet** a belvárosba azonnal eladó. Értekezni a kiadóba. 2—2 25

— **Keztyü** szabászathoz tanonczoknak 14 éven felüli 6 jól kifejlett értelmes fiu felvétetik. A feltételek megtudhatók Hubay Károly keztyü gyárosnál Kolozsvárt. 26 2—3.

Gyászrovat.

Lázár József elemi iskolai igazgató, Sz.-Udvarhelyt meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék" táviratai, telefon-tudósitásai és sürgönylevelei.

A helyzet.

Budapest, febr. 8.

A szombati nap váratlanul erősen válságossá tette a helyzetet. Tisza István, mig lent járt Erdélyben, fennt Bécsben a magyar delegácizó tengerészeti albizottságában valóságos vihar támadt a miatt, hogy Pietreich hadügyminiszter ugyanazt a beszédét, a melyet az osztrák delegácizóban tartott, leforditotta magyar nyelvre és kiosztatta a magyar delegátusok között.

Ezzel a tettel megvau pecsételve a Tisza István sorsa. Politikai körökben megvannak győződve, hogy Tisza uem sokáig tarthatja magát ezek után a kormányzás élén, mert igéretét nem tudja beváltani sem a magyar nemzettel sem a koronával szemben.

Lehet ugyan, hogy a hadügyi albizottság ülésén, ha kérdezik, Pietreich igyekezni fog megnyugtató válaszokat adni, de azok bizonyára nem fogják elenyésztetni, azt a *nagy és erős ellentétet, a mely a Tisza katonai programmja és Pietreich expozéja közöti fenn áll.*

A bécsi lapok értesülése szerint, Pietreich a királynál történt kihallgatása után határozta el, hogy a magyar delegácizóban külön expozét nem fog adni.

Ebből azt következtetik, hogy a király mindenben egyetért az osztrák delegácizóban elmondott ha ügyminiszteri expozéval s nem hajlandó a Tisza által igért engedményekbe belemenni.

Minisztertanács.

Budapest, febr. 8.

A szombaton fölmerült váratlan inczidens következtében Nyiri Sándor még szombaton visszautazot Budapestre s a tegnap megtartott minisztertanácsban jelentést tett a történtekről.

Hogy a minisztertanácsban mit határoztak, arról pozitiv hir nem szivárgott ki, — de annyit konstatáltak mégis, hogy a helyzet nagyon sulyos és a kormányra válságos napok vannak kilátásban.

A harczolók köréből.

Budapest, febr. 8.

A Bécsben történt események mindenben a harczoló ellenzéknek adnak gazat, mely nem bizott Tisza igéretében.

A lelkes tábor elvan hatázova tehát tovább küzdeni s nem fog megelégedni azzal, ha a hadügyminiszteri Tisza kedvéért, egy pár semmitmondó engedményt kilátásba fog helyezni.

Az igéretek.

Budapest, febr. 8.

Tisza István ugyancsak felsült az igéreteivel. Bécsben egyszerre, keresztül huzták minden számitását s ha a hadügyminisztert nem tudja megpuhitani, vagy legalább arra birni, hogy egy pár tetszetős kijelentést tegyen, ugy az igéretekben nem fog bizni többé a politikai közvélemény s oda kell hagyja a miniszterelnöki széket. Pedig eddig minisztersége alatt egyebet sem csinált, mint berendezéseket eszközölt uralkodásának megerősitésére.

Élet-halálharcz.

Bécs, febr. 8.

A magyar delegátusok között, a kik a tegnapi napot itt töltötték, egyébről sem folyt a szó, mint a szombaton történtekről. Nagy érdeklődéssel tárgyalták Rozenberg és Kubinyi Géza beszédeit, de leginkább a kiosztott expozéjával foglalkoztak. Még a kormánypárti delegátusok között is az a vélemény, hogyha Tiszának nem sikerül a hadügyminisztert engedékenységre birni igy még most fog kezdődni az élethalálharcz, a melyben ujra az egész nemzet részt fog venni.

A háboru.

Budapest, febr. 8.

A Reuter ügynökség jelenti, hogy az első ágyu lövés elhangzott. Pórth-Arthur előtt egy **japán pánczélos hajó rálőtt az Oroszok „Rossia" nevü hajójára.**

London, febr. 8.

A koreai népsemleges megtartásából kilépve a japánok pártjára lépett. A koreai császár, ki tart a népfölkelésétől — értekezik a japán követtel.

Páris, febr. 8.

Az orosz nagykövetségen kijelentették, hogy Japán azért szüntette meg a diplomácziai összeköttetést, hogy ne kelljen fogadni az orosz válaszjegyzéket. Japán minden áron szakadást akar. **Most már csak az ágyuknak lehet szerepük.**

Tisza Lászlóné halála.

Besztercze, febr. 8.

A miniszterelnöknek gyásza van; Tisza István anyósa, özvegy *Tisza Lászlóné* az éjjel meghalt. Az elhunytat nagyszámu család gyászolja. Tisza Lászlóné régóta betegeskedett. Sulyos szenvedéseitől mentette meg a halál.

A kormány lemondása.

Budapest, febr. 8.

A tegnap este tartott minisztertanácson hir szerint elhatározták, hogy ha Tisza programmjával ellentétes nyilatkozatot tesz, (már megtette, mikor az expozéját kiosztotta a magyar delegácziók között) **beadják lemondásukat.**

A hadügyi albizottság ülése.

Bécs, febr. 8.

A magyar delegáczió hadügyi bizottsága ma megtartotta végre ülését. Jelen voltak a miniszterek közül:

Tisza, Pitreich és Nyiry.

Az ülésen Széll Kálmán elnökölt.

Inditványára a hadügyi költségvetést vették először is elé tárgyalás végett.

Az ülés elején Pitreich hadügyminiszter szólalt fel.

Kijelentette, hogy neki a törvény mértékadó. Az osztrák delegáczióban elmondott expozéját azért forditatta le magyarra, mert annak idején azt a lapok hiányosan közölték. Ragaszkodik az abban mondottakhoz.

Azonban kész részletesen felelni mindazon kérdésekre, melyek hozzáintéztetnek.

A katonai oktatásra vonatkozólag már most megjegyzi, hogy annak tervezete kész s egyezik Tisza programmjával.

Apponyi direkt kérdéseket nem kiván intézni a hadügyminiszterhez, mert ő itt, csak mint szakférfiu szerepel s kérdezősködéseknek nem itt, hanem a magyar parlamentben van a helye.

Pitrech ezután megjegyzi, hogy a hadsereg jelvényének egységesnek kell lennie.

A büntető eljárásra vonatkozólag pedig most folynak még a tanácskozások.

Ezután Münnich Aurél ajánlotta elfogadásra a költségvetést.

Okolicsányi beszélt ezután nagy hatással a költségvetés ellen, hosszasan foglalkozva a hirhedt expozéval.

A kiadóhivatal üzenete.

Egy teljesen megbizható ügynök hirdetések felvételére kerestetik.

Értekezhetni az „Ellenzék" kiadóhivatalában.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHALY.

Sz. 2321—1903. tkvi. 113 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Simon Ferencz maros-vásárhelyi lakós végrehajtatónak Moldován Danilla viszolyai lakós és Ariesán Nikuláj hagyatéka végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében visszárverést Radó Albert maros-vásárhelyi lakós késedelmes árverési vevő ellen 1339 kor. vételár és jár. erejéig az ezen kir. jbiróság területén levő 1. a viszolyai 87 sztjkvben A † 1 rsz. a. felvett 709a/3 hrsz. szántóra egészben 1103 kor. 2. a viszolyai 210 sztjkvben A † 1 rsz. a. felvett 708/1 hrsz. rétre egészben 236 korona kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi márczius hó 8-ikán délelőtt 10 órakor Viszolya községházánál megtartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok eredeti kikiáltási árának 10%-át vagyis 44 kor. 80 fill. illetve 24 koronát készpénzben vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelőlt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek birói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint tkvi. hatóság.

Tekén, 1903. évi deczember hó 22-én.

Csányi,
kir. albiró.

Sz. 4422—903 tkvi. 115 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy a beszterczei részvénytársaság „Bistritiana“ takarék- és hitelintézet végrehajtatónak Boár Zacharia lui Todor és neje Flore Mariska, továbbá Boár Mitru, Kotoi Zacharia és ennek jogutóda Merdár Nikuláj szokoli lakós végrehajtást szenvedők elleni 150 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében ezen kir. járásbiróság területén levő I. a szokoli 2 sztjkvben A † 1 rsz. a. felvett 939 940 hrsz. szántóra egészben 50 Korona. II. a szokoli 2 sztjkvből A † 2 rsz. alól időközben a 430 sztjkvbe A † 1 rsz. alá átjegyzett 1133 1134 hrsz. szántókra egészben 91 korona. III. a szokoli 13 sztjkvben A I. 1 rsz. a. felvett 19 hrsz. faház 20 hrsz. kert, 2 rsz. a. felvett 549 hrsz. szántó, 3 rsz. a. felvett 560 hrsz. szántó, 4 rsz. a. felvett 1200 hrsz. szántó, 5 rsz. a. felvett 1367 hrsz. szántó, 6. rsz. a. felvett 1748 hrsz. szántó, 7. rsz. a. felvett 1749 hrsz. szántó, 8. rsz. a. felvett 1758 hrsz. szántó, 9 rsz. a. felvett 1759 hrsz. szántóból Boár Zacharia és Mitru B 1 és 5 t. a. s az egész ingatlanok egyharmad részét kitevő jutalékára 207 Korona 33 fill. IV. a szokoli 39 sztjkvben A † 1 rsz. a. felvett 1727 hrsz. szántóra egészben és C. 1 t. a. 2 rsz. a. felvett 1728 hrsz. szántóra egészben és C 1 t. a. özv. Boár Samoillané szül. Kotoi Nasztaszia javára bekebelezett kétharminczketted részbeni életfogytiglani haszonélvezeti jog fenntartásával 6 kor. illetve 10 korona. V. A szokoli 41 sztjkvben A I. 1. rsz. a. felvett 164 hrsz. faház, 165 hrsz. házi kert, 166 hrsz. faház, 167 hrsz. házi kert. 2 rsz. a. felvett 295 hrsz. szántó. 3 rsz. a. felvett 441 hrsz. szántó, 4 rsz. a. felvett 443 hrsz. szántó. 5. rsz. a. felvett 446 hrsz. szántó. 6 rsz. a. felvett 730, 731 hrsz. szántó, 7 rsz. a. felvett 784 hrsz. szántó, 8 rsz. a. felvett 978 hrsz. szántó. 9 rsz. a. felvett 1039 hrsz. kaszáló. 10 rsz. a. felvett 1096 hrsz. szántó. 11 rsz. a. felvett 1132 hrsz. szántó. 12 rsz. a. felvett 1184 hrsz. szántó. 13 rsz. a. felvett 1216 hrsz. szántó. 14 rsz. a felvett 1279, 1281 hrsz. szántó. 15 rsz. a. felvett 1415 hrsz. szántó. 16 rsz. a. felvelt 1433 hrsz. szántó. 17 rsz. a. felvett 1566 hrsz. szántó. 18 rsz. a. felvett 1627 hrsz. szántó. 19 rsz. a. felvett 1674 hrsz. szántóból Boár Zacharia és nejének B 2 és 16 t. a. s az egész ingatlanok 6/20-at kitevő jutalékára 490 Kor. 20 fill. VI. a szokoli 53 sztjkvből A I. 2 rsz. alól időközben a 358 sztjkvbe A † 1 rsz. alá átjegyzett 452 hrsz. szántóra egészben 33 korona. VII. a szokoli 118 sztjkvben A † 1 rsz. alatt felvett 302—421 hrsz. legelőkből Kotoi Zacharia B 1 t a. s az egész ingatlanok 880/50448-ad részét kitevő jutalékára 12 Kor. 63 fill. és VIII. a szokoli 274 sztjkvben A † 1 rsz. alatt felvett 1628 hrsz. szántóra egészben 50 Korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi márczius hó elsején d. e. 10 órakor Szokol községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok fennirt becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz a. kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelőlt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Tekén, 1903. évi november hó 21-én.

Csányi,
kir. albiró.

Világ-Panoráma

elsőrangu müintézet, Szentegyház-utcza 3 sz.

1904. február 7-től 1904. febr. 13-ig

NORVÉGIA.

Minden vasárnap, szerdán és pénteken este 6 órától—9 óráig zongora-játék mellett árfelemelés nélkül.

Mindennap nyitva (vasár- és ünnepnapokon is) reggel 9-től 12-ig délután 2—10.

Uj sorozat minden vasárnap.

Az igazgatóság.

6 27—x

Elsőrendü Lupényi **kőszenet** házhoz szállitok méter-mázsánként.

WINTER J.

Ferencz József-ut 18 sz. Telefon 457. 103 4—5

40 38—50

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül. Küldje be czimét E. 395 jelige alatt a következő czimre: **Annoncen-Abteilung des „MERKUR“ Mannheim.**

SAISON CZIKKEK!

Ámor arczkenőcs, legjobb szer az arczbőr tisztátlansága ellen.....1 tégely kor. 1.—
Ámor hajszesz, a hajkihullást biztosan megszünteti.....1 üveg kor. 1.20
Ámor hölgypor, semmi ólmot nem tartalmaz.....1 doboz kor. 2.40
Ámor szájviz, orvosok által ajánlott legjobb szájdesinficiens.....1 üveg kor. 1.—
Szoba illatok, kárpáti fenyő illat 1 üveg.....kor. —.80
Ibolya, gyöngyvirág, orgona illatok 1 üveg 1.60
Csukamáj olaj Norvégiából, kellemes ize miatt gyermekek is szivesen veszik 1 üveg 2.—
Illatszerek angol-franczia gyártmányok.
Likörök és Rumok házilag való készitésére utasitással, 20 féle Essentiát ajánlok.

BURGER FRIGYES

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9—10 szám a.

3 48—100

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhirré teszi alólirt igazgatóság, hogy a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Zálog osztályánál elzálogositott s 1903. November hó végéig lejárt és még ki nem váltott tárgyak, az I. II. osztályból nyilt árverésen el fognak adatni és pedig az I. osztályu tárgyak u. m. ruhanemüek, házieszközök, áruk stb. árverése lesz folyó évi Febr. hó 8. A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüstnemüek, ékszerek stb. árverése lesz folyó évi Febr. 15. — Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogositva az eladásra kitett tárgyakat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többlet őt illeti.

A vevő tartozik a vételárt rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, 1904 január 9.

23 9—* **Takarékpénztár és Hitelbank igazgatósága.**

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

BÁTHORI-FORRÁS ÉGVÉNYES GYÓGY-SAVANYÚVIZET

M. kir. Belügyminiszteri rendelet 5891/VIII. 1890. szám.

52 17—300

Első erdélyrészi hiteltudósító iroda és kereskedelmi ügynökség

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utcza 24 sz. a.

20—20 30

Elvállal mindennemü **tudakozódást Magyarország egész területére és Európa minden nagyobb városába.** Széleskörü összeköttetései s minden városban fentartott levelezői révén ugy kereskedelmi, mint bárminemü más ügyben **gyorsan és pontosan a legmegbizhatóbb informatiókat szerzi be.**

Az erdélyi részekben az **első és egyetlen hiteltudósító vállalat,** mely a kereskedői világban eddig sokszor észlelt nagy hiányt van hivatva pótolni.

A közönségnek kedvezményes áru 10, 25 és 50 ives tudakozódási lapok állanak az irodában rendelkezésére.

Résztvett kiállitáson kitüntetve szép és jó **munkáért.**

Udvari és Társa kocsigyártó czég

legnagyobb készletet tart **uj kocsikból,** valamint elvállal e szakmába vágó javitásokat, kocsi lackirozást, bélelést kivánat szerint. **Kivánatra árjegyzéket küld,**

Használt **Kocsit**

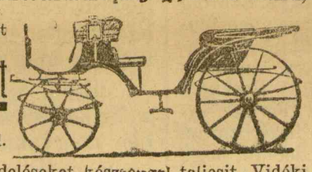

becserel.

Megrendeléseket készséggel teljesit. Vidéki irásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A nagyérd. közönség eddig irántunk tanusitott nagybecsü pártfogását jövőre kérve, mély tisztelettel **Udvari és Társa** Kolozsvár, Radák-utcza (Zöldfa-vendéglő mellett.)

8 109—*

KOLOZSVARI

Takarékpénztár és Hitelbank

RESZVÉNYTARSASAG.

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 204.144 korona 89 fillér.

Betétek könyvecskékre, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613·20

Irodák: 512 33—*

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.

saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre vagy folyószámlákra és azokat **felmondás** nélkül fizeti vissza.

Rövid, vagy hosszabb lejáratu, közönséges, vagy **törlesztéses** kölcsönöket nyujt

ház és földbirtokra,

10-től és 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és töketörlesztési hányad mellett s azokat **készpénzben fizeti ki,** minden **jutalék levonás nélkül.**

Régibb és magasabb kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett **konvertál,** s mindennemü ilyen ügyletet a leggyorsabban **bonyolit le.**

Leszámitól magán-, vagy üzleti **váltókat** a legmérsékeltebb kamatláb alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyujt **zálogkölcsön,** vagy **folyószámla** alakjában **értékpapirokra** és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben **közvetiti.**

Bevált értékpapir-szelvényeket és **sorsolt értékeket.**

Pénzelőlegeket nyujt a Máv. kolozsvári állomásának közvetlen szomszédságában fekvő s szakszerüen kezelt **közraktáraiba** betárolt **gazdasági terményekre,** igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati dij mellett bocsát a gazda-közönség rendelkezésére.

Kézi zálogosztályában (Király-utca 3. sz. a.) pénzelőlegeket ad **arany- és ezüsttárgyakra,** valamint bárminemü **ingóságokra** a törvény által megszabott kamat mellett

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Wesselényi Miklós-utcza 12 szám alatti **üzletemet megnagyobbitva,** nagyban és kicsinyben, **liszt, füszer és tüzifát** a következő o o **olcsó árakban árusitom:**

99 3—30

TELEFON: 399. **Árjegyzék.** TELEFON: 399.

Tüzifa:

1 öl I. bükkfa	frt	11.—
1 öl II. bükkfa	„	10.—
1 öl usztatott bükkfa	„	10.—
1 öl hasáb tölgyfa	„	10.—
1 öl gömb. vegyes fa	„	9.—

Házhoz szállitva 1 frttal drágább. Fenti minőségü tüzifák vaggononként is kaphatók megfelelő árkedvezménnyel. o o

Felapritott tüzifa:

1 mm. vételnél	frt	—.85
5 mm. vételnél	„	—.80
10 mm. vételnél	„	—.75

Füszer:

1 kgr. darabos cukor	frt	—.39
1 kgr. kocka cukor	„	—.40
1 kgr. legfinomabb Ceylon kávé	„	2.—
1 kgr. Cuba kávé	„	1.80
1 kgr. gyöngykávé	„	1.80
1 kgr. Szantosz kávé	„	1.20

5 kgr. vételnél 50 kr.-ral olcsóbb.

A cukor 5 kgr. vételnél 1 kr.-ral olcsóbb.

Liszt:

0 sz. liszt	1 kgr.	14 kr.
1 sz. liszt	1 kgr.	13½ kr.
3 sz. liszt	1 kgr.	13 kr.
5 sz. liszt	1 kgr.	12½ kr.
6 sz. liszt	1 kgr.	12 kr.

Zsákvételnél 30 kr. árengedmény!

5 kiló liszt vételnél élesztő adatik!

Ismét elárusitóknak és nagyobb vételeknél megfelelő árkedvezmény.

Növényzsir eladás! Próba bevásárlást kérve tisztelettel

Minden ezen szakmába vágó és itt fel nem sorolható czikkek a legolcsóbban itten beszerezhetők.

Stern József liszt, füszer, tüzifa kereskedése Wesselényi M.-u. 12 sz.

2 27—46

Akar hóditani a farsangon?

Szerezze be szükségleteit

Bittó Rezső férfi-divat üzletében

és a siker biztos lesz.

Magyar királyi államvasutak városi menetjegyirodája

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 26 sz.

1. Elárusit és kiad a nap bármely szakában:
Zónajegyeket,
Mérsékelt áru menettérti jegyeket,
„ „ körutazási „
„ „ közvetlen külföldre szóló jegyeket,
Mérsékelt áru fürdő (saison) jegyeket,
„ „ hajójegyeket,
„ „ szállodai szelvényeket,
Éves bérletjegyeket,
Hálókocsi jegyeket,
Menetrendeket és dijszabásokat.

2. Felvesz és elszámol bármely vonathoz személypodgyászt dijfelemelés nélkül.

3. Elfuvaroztat podgyászt háztól az induló vonatokhoz és kézbesiti a podgyász vevényt.

4. Befuvaroztat podgyászokat közvetlenül az érkező vonatoktól. Az utasok kéretnek a podgyász vevényeket a ruhatárnál elismervény ellenében leadni.

7 25—x

Máv. városi menetjegyiroda.

TELEFON: 233. TELEFON: 233.

ELLENZÉK KÖNYVNYOMDA

KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-u.

Motorerőre és a legmodernebb gyorssajtókkal felszerelve.

Izléses és hibátlan tiszta munka!

Elsőrangu müintézet.

Ajánlja az ujabb időben a mai kor igényeinek, egyetlen motorikus erőre berendezett

könyvnyomdáját.

Intézetünkben a modern technika vivmányai szerint készittetnek a legegyszerübb és a legdiszesebb kivitelü mindennemü nyomtatványok: Zárszámadás, báli meghivó, üzleti kártya, számla, körlevél, havi- és folyóirat, névjegyek stb., mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállitására, melyeknek az izléses külső belbecsét is hivatva van emelni. De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árban készit mindennemü egyszerü nyomtatványokat is és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors, pontos előállitásáért a felelősséget elvállalja. Vidéki megrendelést elfogadunk. Költségvetéseket ingyen.

Az „Ellenzék“ kiadóhivatala elfogad előfizetéseket naptólnapig. — Hirdetéseket felvállal. — Vidéki tudakozódásokra szivesen válaszol.

Nyomatott az „Ellenzék“ könyvnyomdájában Kolozsvárt.